

Slavkov u Brna

Zámek s parkem

Před bitvou nocovali na zámku ruský car Alexandr I. a rakouský císař František I. Po bitvě 3. prosince z balkónu zámku Napoleon pronesl svoji proklamaci k vojákům, podle níž byla bitva označena za slavkovskou (Austerlitz). Po bitvě na zámku Napoleon nocoval a 6. prosince zde bylo uzavřeno příměří. Dnes zde turisté mohou navštívit zámecké prohlídkové trasy, výstavy a řadu kulturních událostí včetně srpnových Napoleonských her či prosincových Vzpomínkových akcí.

Kaple sv. Urbana

Původně barokní kaple z roku 1712 (znovu zřízena r. 1858) na vrchu Urban sloužila francouzským jednotkám jako strážní stanoviště. 28. listopadu zde byl výš्टřelem z děla oznámen postup spojeneckých vojsk od Olomouce a francouzská vojska se pak stáhla k linii Zlatého potoka, odkud 2. prosince vstoupila do bitvy. Kaple byla vyhlášena kulturní památkou.

Bitva u Slavkova a slavkovské bojiště

Dne 2. prosince 1805 se mezi Slavkovem a Brnem strhla jedna z nejpozoruhodnějších bitev světové historie, kterou její vítěz, francouzský císař Napoleon I., pojmenoval jako bitvu u Slavkova (Austerlitz). Bitvě se také často říká bitva tří císařů, neboť kromě Napoleona byli přítomni se svými armádami také rakouský císař František I. a ruský car Alexandr I. Početně slabší francouzská armáda, která čítala přibližně 75 000 vojáků, porazila u Slavkova spojenecké armády rakouského císaře a ruského cara (ruských vojáků bylo 74 000 a Rakušanů 16 000), a to zejména díky mistrné strategii a taktice svého vojevůdce Napoleona, jenž měl velmi dobře prostudované bitevní pole. Na bojišti zůstalo přibližně 30 000 padlých, raněných a zajatých Rusů a Rakušanů. Francouzi za své vítězství zaplatili na životech počtem přibližně 1 500 padlých a 7 000 raněných vojáků. Velké ztráty na životech v důsledku bitvy však utrpělo i místní obyvatelstvo, a to nejen jako oběti vojenských střetů, ale následkem nejrůznějších nemocí a nedostatku potravy. Podívejte se na místa, která jsou s tímto střetem spjata a poznejte evropské dějiny všemi smysly!

zdroj: www.wikipedia.org

Vydal Zámek Slavkov – Austerlitz v roce 2019.
Spolufinancováno Jihomoravským krajem

jihomoravský kraj

Prace

Mohyla míru

Mohyla míru je historicky ojedinělým válečným památkem s mírovým posláním. Není věnován ani hrdinným vítězům či statečným poraženým, nýbrž byl vybudován na počest všech obětí legendární bitvy. Stalo se tak na počátku 20. století podle záměru kněze A. Slováka jako naplnění jeho myšlenky učinit z centra někdejšího bojiště pietní místo světla, memento válek. Ve středu secesní památky se nachází unikátní kaple s ossariem – kostnicí, kam se dodnes ukládají ostatky padlých nalezených v prostoru někdejšího bojiště.

V muzejním objektu sousedícím s památkem můžete zhlédnout multimediální expozici „Bitva tří císařů Slavkov / Austerlitz 1805“. Tato expozice je koncipována netradičně a přináší poučení i silný nevěšední zážitek.

Mírové memento dominuje prateckému návrší, které se stalo symbolem Napoleonova triumfu. Byl to právě tento kopec, kde se rozhodlo o vítězi bitvy a kde se svedly nekrvavější boje s největšími ztrátami všech armád.

Újezd u Brna

Kaple sv. Antonína Paduánského

Dělostřelbou rakouských děl byla z těchto míst ráno 2. prosince zahájena slavkovská bitva a odpoledne odtud Napoleon pozoroval ústup spojenců od Telnice a Žatčan. Kaple vyhořela a současná novorománská kaple byla na stejném místě postavena roku 1863. Kaple byla vyhlášena kulturní památkou.

Blažovice

Bývalá kovárna

dnes dům č. p. 19. Francouzští vojáci si zde nechávali okovávat koně. Dům přes silnici (č. p. 41) má ve fasádě zazděné dělové koule z bitvy. V blízkosti nedalekého kříže „v Úlehlich“ je jeden z řady neoznačených hromadných hrobů z bitvy.

Zvonice

Na zvonici z let 1831–1832 jsou umístěny dvě pamětní desky francouzským vojákům a jejich velitelům. Jedna (z roku 1995) je věnovaná veliteli francouzského 13. lehkého pěšího pluku Pierru Castexovi, druhá (z 29. dubna 1997) veliteli gardových jízdních myslivců plukovníku Jeanu Pierru Morlandovi.

Staré vinohrady

Vrch na hranici katastrů Jiříkovic, Blažovic, Křenovic a Zbýšova, jedno z vyvýšených míst celého Prateckého návrší, bylo místem klíčových bojů bitvy. Střetla se zde ruská a francouzská císařská garda. Na křižovatce silnic stojí boží muka podle návrhu Miroslava Pražáka (zbudována a vysvěcena roku 1992).

Telnice

Kostel sv. Jana Křtitele

Kolem kostela byla soustředěna obrana francouzských vojsk v Telnici, ve zdi kolem kostela jsou znatelné pozice děl a ve věži jsou zazděny dělové koule. Na farním úřadě před bitvou přespál Napoleon. Kostel byl vyhlášen kulturní památkou.

Podolí

Žuráň

Návrší Žuráň bylo na začátku bitvy velitelským stanovištěm císaře Napoleona, jenž v jeho blízkosti strávil také noc před bitvou: v zájezdním hostinci Pindulka povečeřel a později nakrátko ulehl v provizorní chatrči u nedalekého kamenolomu. Ze Žuráni pak Napoleon udílel rozkazy ráno a dopoledne 2. prosince. Zde také se svými maršály spatřil po půl osmé vycházející slunce. V roce 1930 byl na Žuráni jako připomínka slavného vítězství za přítomnosti československé a francouzské generality, aby výraz tehdejších úzkých československo-francouzských vztahů, odhalen kamenný památník s plastickou mapou znázorňující postavení jednotlivých armád před rozhodujícím střetem. Traduje se, že vrchol návrší je exteritoriálním územím Francie.

Šlapanice

Zámek s parkem

Původně barokní zámek sloužil jako francouzská polní nemocnice a v parku byl soustředěn dělostřelecký trén. Byl zde před převozem do Brna ošetřován také Roger Valhubert, jediný francouzský generál, který zemřel na následky zranění z bitvy. Dnes je v zámku, výrazně změněném přestavbami, gymnázium.

Pomník lékařům

Na rohu ulic Brněnské a Riegrovy byl u příležitosti 200. výročí bitvy 2. prosince 2005 odhalen pomník Jeanu Dominigue Larreyovi, vrchnímu chirurgovi francouzské armády a všem lékařům ošetřujícím zraněné v bitvě. Autorem pomníku v podobě žulového kvádrů na stupňovitěm podstavci je zdejší rodák, sochař Jaromír Blažek.

Klášteří scholasterie

V bývalé klášteří scholasterii byl 18. listopadu štáb spojenecké armády ustupující k Olomouci, v den bitvy 2. prosince pak štáb francouzského IV. armádního sboru maršála Soult. Připomíná to pamětní deska instalovaná v roce 2000. Od roku 1949 v budově sídlí muzeum, v současnosti jedna z poboček Muzea Brněnska. Scholasterie byla vyhlášena kulturní památkou.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Původně gotický kostel z 15. století, v polovině 18. barokně přestavěný. V kostele byli po bitvě shromážděni zajatí spojenečtí vojáci. Kostel byl vyhlášen kulturní památkou.

Kobylnice

Hráz mezi rybníky

Po hrázi mezi bývalým Horním a Dolním rybníkem ustupovali vojáci 3. spojeneckého armádního sboru k Dvorskům. Poblíž, u silnice na Šlapanice byl 5. listopadu 2005 odhalen pamětní kámen francouzského 18. pěšího pluku.

Kovalovice

Stará pošta

Dědičná pozořická pošta z roku 1785, v níž 28. listopadu pobýval Napoleon se svými maršály a během bitvy 2. prosince ji využil ruský generál Bagration jako svůj hlavní stan. Ráno 3. prosince zde Napoleon přijal rakouského knížete Lichtensteina, který přišel s nabídkou příměří a osobní schůzky s císařem Františkem I. Dnes Stará pošta slouží jako jezdecký areál a restaurace s ubytovacími službami. Přes silnici je ruská pamětní kaple, údajně vybudovaná ruskou šlechtičnou k připomínce některého z padlých ruských důstojníků. V roce 2010 zde bylo odhaleno ojedinělé memento tisíců padlých koní. Socha koně zasaženého kulkou je dílem Nikose Armutidise.

Pomník rakouským dělostřelcům

Kamenný pomník s trčící dělovou hlavní byl odhalen 2. prosince 1995 při olomoucké silnici za Starou poštou dále na Rousínov. Pomník je věnován dvěma rakouským dělostřeleckým bateriím, které pod velením majora Václava Jana Frierenbergera (na kroměřížském hřbitově se jako kulturní památka dochoval jeho náhrobek) kryly ústup ruského sboru generála Bagrationa v závěru bitvy.

Křenovice

Socha generála Kutuzova

Při vzpomínkových akcích ke 200. výročí bitvy byl 4. prosince 2005 odhalen pomník v podobě sochy ruského generála Kutuzova. Sochu z tepaného měděného plechu vytvořil místní umělecký kovář Oldřich Bartošek podle původního projektu Karla Ochmana a modelu Přemysla Baumajera z roku 1973.

Kostel sv. Vavřince

V kostele byli po bitvě shromážděni zajatí Rusové. Byl vyhlášen kulturní památkou.

Krchůvek

Pomník padlým a kříž z roku 1920 nad hromadným hrobem vojáků z bitvy.

Kříž u rybníka

Kříž označuje šachtový hrob asi 800 ruských vojáků. Byl vyhlášen kulturní památkou.

Kostel Povýšení sv. Kříže

Původně barokní kostel z doby kolem roku 1730, jehož věž sloužila během bitvy ruským vojskům v Praci jako pozorovatelná. Byla však zasažena francouzským dělostřelectvem, vyhořela a po bitvě byla stržena. Po přestavbě kostela v roce 1810 byla o patro snížena. Byl vyhlášen kulturní památkou.

Sokolnice

Zámek s parkem

O zámek probíhaly úporné boje a během bitvy vyhořel. V roce 1848 byl přestavěn v novorenesančním stylu a dnes slouží jako domov pro seniory. Zámek byl vyhlášen kulturní památkou. Naproti zámku, na zdi hostince Na Bednárně (č. p. 56) byla 2. prosince 2005 odhalena pamětní deska připomínající založení Komitétu pro postavení Mohyly míru v roce 1899.

Tvarožná

Santon

Původní název kopce nad obcí Tvarožná je Padělek a nové jméno, Santon, mu dali francouzští vojáci v roce 1805. Nejpravděpodobněji proto, že jim připomínal svým tvarem podobná návrší v Egyptě, jimž právě tak říkali. Coby skvělou obrannou pozicí levého křídla si jej již několik dní před bitvou vybral sám Napoleon. Původní mariánská kaple na vrcholu byla vojáky stržena. Na zdi nově vybudované klasicistní kaple Panny Marie Sněžné z roku 1832 jsou dodnes pamětní desky francouzských generálů Claparèda a Valhuberta a ruského generála Bagrationa. Na Santonu byla do roku 2008 umístěna replika francouzského kanónu typu Gribeauval, dnes ji můžete spatřit na návsi v Tvarožné. Na úpatí je kříž z bílého kamene na paměť padlých vojáků. Na poli pod Santonem mezi kopcem a příjezdovou silnicí od Brna se každoročně ve výročí bitvy pořádá rekonstrukce části bitvy s hojnou účastí. Kaple zůstává otevřena, takže do ní návštěvníci mohou nahlédnout.

Pamětní deska

V roce 1993 byla na návsi odhalena pamětní deska obětem bitvy tří císařů. V naproti stojící budově obecního úřadu je umístěna plastická mapa bojiště zobrazující bitevní situaci, kterou obec obdržela darem v roce 1990 od vídeňské jednotky Deutschmeister Schützen Korps.

Jiřkovice

Kříž a pomník nad vsí

Železný kříž z roku 1884 stojí v místech původních kamenných božích muk, která se zřítily roku 1850. Na dochované části božích muk byly vyznačeny šipky směřující k šachtovým hrobům. V Jiřkovicích byla umístěna francouzská polní ambulance, nejspíše v tehdejších dvoře, který však podlehl požáru vsi v roce 1821. Kříž byl v roce 1996 vyhlášen kulturní památkou. 25. listopadu 2000 byl v jeho blízkosti odhalen pískovcový pomník podle návrhu Miroslava Pražáka věnovaný obětem z let 1805–1809 a na památku „poutníka míru“ Norberta Brassina, který slavkovské bojiště navštěvoval v letech 1966–1984.

Statek a zvonice

Statek na návsi (někdejší tvrz) a zvonice jsou „pamětníky bojů“, jako jediné přežily požár Jiřkovic. Statek i zvonice byly v roce 1996 vyhlášeny kulturními památkami.

Holubice

Kaple sv. Gottharda

Stavba z konce 18. století, „pamětník bojů“. Kaple byla vyhlášena kulturní nemovitou památkou.

Pomník obětem bitvy

U cesty z olomoucké silnice do Holubic byl 24. května 2003 odhalen 3,7 metrů vysoký žulový pomník věnovaný obětem bitvy tří císařů, s podobiznou maršála Murata jako zvětšené kopie medaile od Karla Zemana. U pomníku je také úložiště na nalezené kosterní pozůstatky. Z dálky viditelnou připomínkou bitvy je také nedaleké skladovací zařízení betonární, upravené do podoby obrňho kanónu s obsluhou.

Cikán

Z návrší Cikán mezi Holubicemi a Slavkovem pozorovali ruský císař František I. a ruský car Alexandr I. vývoj bitvy.